

II 83

ЮНОЦТВО КИЇВ ДРПЦІВ

газетка юноцтва

Р II - II

МІСЯЧНИК

число 12

Зміст

1. К. П.	: К Н И Г А	2
2. Б. Дорожівський...	: УКРАЇНА І МОСКВА.....	3
3. Др. А. Фіголь.....	: ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ.....	6
4. / - /	: ПЛАСТОВИЙ ПАТРОН.....	7
5. / ол /	: УКРАЇНА НА ГРАНИ ДВОХ СВІТІВ..	8
6. / - /	: ПИЛІП КАПЕЛЬГОРОДСЬКИЙ.....	10
7. О. Безіменний.....	: МУЖНІ СЕРЦЯ.....	11
8. Вайда В.	: ВТЕЧА.....	13
9. / - /	: ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ СУМ-у.....	16
10. / - /	: ВІСТІ З-ПОЗА ТАБОРУ.....	18
11. Бі.	: ПРОДАЙ "ДУЗАЦ".....	19
12. / - /	: БОЯЛИНА.....	20
13. / - /	: ЗАГАДКИ І РОЗВ'ЯЗКИ.....	22

КНИЖКА

"Мудра книжка скаже вам з того багато, що колись другими і посіяно й покато." Л. Щоголів

к багато людство завдячує скромному, але й великому винаходові - друкарській машині, - зможемо усвідомити собі добре те, коли поспробуємо уявити собі сьогоднішній світ без друкованого слова. Друку - пріятелю книжки, книжку-приятелю, книжку-вчителю, книжку-додатку, книжку-популярну.

Була й перед тим книжка, писана немов зшиток. Вона коштувала іноді цілий рік однієї людини в праці - переписуванні. Тоді вона була величезним скарбом - мабуть на вагу золота, то ж і була неступною для ширших кругів. власністю книжки міг тоді похвалитися князь, визначний боярин, чи багатий купець.

Вона прийшла до нас, в Україну, разом із християнством. Ми гордимся тим, що наші князі змігли цінити вартість книжки. У першій половині XI ст. у Києві założено одну, на всю східну Європу бібліотеку. Книжка в свої чергу заволоділа школою. Вона взяла на себе обов'язок нести освіту між людьми у далекі закутні людського життя. І з того часу книжка розганяє мряку невідомості - незнання. Книжка стала невідступним товаришем людини від наймолодших років життя, товаришем, що ніколи не зраджує.

Серед нас, українців, усе високо цінено вартість книжки. Книжку нам народ любить, хоча може мало її читати. Книжкою дорожать і наш селянин, і робітник, і інтелігент. Особливо ми цінимо добру - рідну книжку. Воно й не дивно, бо нам прихотилося на протязі історії вести тяжку боротьбу за своє рідне, друковане слово, за свою добру книжку.

Значення доброї книжки очеркували всі визначні письменники, поети, філософи світу, а ці очеркуння часто теж звано "золотими думками". Воно і дійсно друковане слово дало змогу людству зробити великий крок уперед, зробити величезний поступ у всіх ділянках духовного передовсім, а відтак і матеріального життя. Друковане слово зробило духову революцію людства. Воно стало міцним знаряддям зброєю для народів і людини в обороні їхніх прав за власним розсудком, за власним добробутом. Воно стало зброєю проти поневолення і гнету.

Ці тяжкі завдання взяла, крім інших, на себе добра книжка, що не торкнеться брехні й не хоче служити чорним цілям. Та є теж і книжки злі, книжки, що діють на шкоду людині й суспільству. Погана й зла пропаганда примусила друковане слово ширити обман і брехню поміж народами й людьми. Погану книжку й газету легко дається назнати: вони виступають проти вільного голосу людського духа, проти основ людяності і правди і відіграють шкідливу роль з життя народу. Однак їх демаскують, відкривають їхні завдання, бо вони нічого доброго не несуть людству.

Серед тяжких умовин життя книжка стає союзником і помічником. "Завоювання майбутнього допоможе нам лиш книга" - ось один із золотих думок про добру книжку /С. Бремел/ . Це так відноситься до цілого народу, як й до кожної людини. Тим більше заслуговує на нашу увагу ця думка.

ка, коли ми знаходимося поза межами рідного краю й умовини життя тих самих стають куди важчі. Треба пам'ятати, що „Книги мають ту перевагу над людьми, що мовчать, коли їх питаєм, а дають золоті ради, як виїєш з ними говорити“ - Брандес.

+ + +

„Добрі книги є справді брусом розуму, пильником розсудливості, бальзамом старикомей, лішкою мудрости, дзеркалом чужих думок та так само керівником і наших думок“ /Ян Амос Коменський/

ooo 000 ooo

УКРАЇНА: МОСКВА

Боротися з сильним противником тяжко. Це знає кожна з нас із сім'я буднів власного життя, знає й кожна нація; а особливо бездержавна. Нащастя, ми сьогодні перестали вже бути бездержавним народом, та все таки аномалія, що повстала в цьому відношенні, немає рівної собі в історії світу. З одного боку - існує Українська Держава, з другого - вона проводить консеквентно протиукраїнську політику відносно української нації. Пересічний інтелігент західньої Європи, що не бачив на власні очі, та не зазнав на „власній шкурі“ усіх дивоглядів політики „шостої частини земної кулі“, тільки в дуже недостаточній мірі може зорієнтуватися у „завушках“ українського питання. Воно тим тяжче, що наші явні й потайні вороги користувалися добре організованою й ще ліпше платною сіткою заграничних офіційних і неофіційних представництв, інформують свідомо невірною публичною опінією Заходу про нас, нашу історію, нашу культуру.

Особливо коли мова йде про українську історію, бачимо на кожному кроці фальшування фактів, та перекручування історичної правди, не зважаючи на непрохідну прірву між „червоними“ й „білими“ в давнійшій і сучасній російській історіографії. Що ми можемо про це сказати цій організованій атаці наших багато-сильніших ворогів? Звичайно, взяти цю саму зброю, якою вони воюють проти нас, та інформувати світову публичну опінію про нас згідно із правдою, та потреби українського народу.

Ця зброя за нашими науковими та популярно-науковими виданнями. Їїне завдання: з одного боку - висвітлювати українське питання в цілому обсягу справ, що займають не тільки науковців, або публіцистів, але загал читачів, отже біжучі політичні та суспільно-економічні українські проблеми, українська історія, література і т.д., а з другого - вказувати на ті нелогічності й перекручування, яких допускається офіційна й неофіційна російська наука у відношенні до України. Сьогодні тяжко опініти людець, яка відповідальну роботу робить у тому напрямі журнал, видаваний українським Комітетом в Нью Йорку „The Ukrainian Quarterly“ під ред. М. Д. Дубатого. Інтелігентний читач Америки та Англії зайнятий пересованій активністю України на міжнародному форумі у справах Індонезії, Греції та інших спірних питаннях світової політики може знайти там відповідь на багато питань на тему України, тим більше, що довір'я до офіційної російської публіцистики, та взагалі всього писаного й говореного поза „залізною заклоною“ по останній зустрічі представників п'ятих частин світу з речниками

"однієї шостої світу", помітно змаліло.

У випуску ч. 4 з місяця вересня 45 помістив редактор журналу П. М. Д. Чубатий свою статтю п. н. "The Meaning of "Russian" and "Ukraine". Автор починає свою статтю фактом заміни офіційної назви московської держави "Московія" на "Росія", що наступила за Петра I. Нова назва прийнялася повільно в Зах. Європі й терміном "русский" почали визначувати не тільки московську державу, як адміністративний апарат, але також і народи, що по розподілі польської держави підпали під володіння Москви. Так три різні нації підтягнуто під один знаменник - "русский". Адміністративний апарат державної Росії працює невпинно, щоб украдену від українців назву "Русь" призначити цілості московської імперії і задержати російські імперію поміж трьома національностями. Ця акція була так ефективно, що в 1863 р. Валуєв посмів заявити: Не було, немає й не буде! Реакційні російські історики підхопили це гасло і згідно з ним збірники офіційні підручники історії російської держави. Такі погляди про єдність російського народу й імперії, допускаючи в найкращому випадку, що українці й білоруси це тільки гілки одного російського народу, домінують і досі не тільки в поглядах пересічного інтелігента англо-саксонського світу, але й на американських університетах пропаговані там російськими вченими з-під пера Валуєва, та по наукових виданнях, що їх автор цитує. Офіційна більшовицька наука ограничила вправді термін "русский" тільки до російської етнічної території і до російського народу, але заступила старий уніфікаційний термін "русский" новим - "советский" / "радянський" /, сугеруючи цілому світові новим терміном давню "єдність неделимої".

Говорячи далі про абсурдність та брак примітивної логіки в підручниках російської історії поширених в Америці й Англії, що вперто виводять її початок з Києва, автор, покликаючись на авторитетні європейських істориків, між ними на М. Грушевського, поназав, що початки російської державності лежать далеко від Києва на північ у джерелах Волги, в Суздалі, Володимирі над Клязьмою й Нароті в Москві, та що до 17 ст. Європа знала Росію тільки під офіційною назвою Московії, тоді як назвою Русь окреслював Захід від найдавніших часів - українців. Грушевський доказав, що початки історії народів рос. імперії треба шукати на їхніх етнічних територіях. Початок української історії лежить у Київській Русі й сягає IX ст. Галицько-Волинська Держава - це наступна ланка Української Князівської Держави. Після її упадку під ударами монголів українська територія стала складовою частиною литовсько-польської федерації. Національна революція під проводом Б. Хмельницького в 1648 р. приводить до повернення української державності, але по федерації з Москвою вона все більше і більше втрачає свою самостійність. Нарешті в революційні роки 1917-1919 повстає Українська Народна Республіка, що існує подосі.

У протиставленні до українського народу, що виводить своє походження від слав'янських племен, російський народ, який в основному базується на угро-фінських племенах, і тільки пізніше під впливом слав'ян, з'являється на історичній арені, як національно цінність, три сторіччя пізніше від українського народу, бо аж в XII віку на північних рубежах Укр. Київської Держави. Вправді існує зв'язок між тодішньою Московією й Україною-Руссю, але через відворотний від того, що його намагаються сугорувати в науці москалі. Від самого початку своєї історії Росія перебувала постійно під політичним і культурним впливом Києва. Князі Київської держави сиділи на княжих престолах у Суздалі і Володимирі над Клязьмою, з України приходять туди початки освіти і християнства. Щобільше, навіть по упадку Київської Держави Росія користувалася

дальше з українських культурних надбань і ще в XVII ст. ціла плеада українських учених помагає європеїзувати відсталу Росію. Київ був постійно метрополією у відношенні до Московії. Хоча по його упадку від ударамі монголів та внаслідок поділу на безліч дрібних князівств, точка політичної тяготи пересувається на північ, то ще довгий час дика Північ ходить у науку - до "Матері городів руських". Використовуючи послаблення й тяжке політичне становище Києва, московські князі унезалежнюються від метрополії. Починається антагонізм між новим та старим центром, що приводить зрешту до нападу суздальського князя Андрія Боголюбського на Київ і його жорстокої руйни.

Автор передодить влучну аналогію між старинним Римом і київською Руссю. Так, як Рим дав початок новим народам, що повстали на руїнах його імперії з його давніших провінцій, так теж Московія і Білорусь входили спочатку в орбіту політичних, адміністративних, а передусім культурних впливів Київської метрополії і щойно по її упадку організують собі незадежні, а у випадку Москви навіть ворожі, центри, хоч ще надовго залишаються під культурним впливом Києва.

У дальшому розділі статті автор вяснює питання: "Чи старокіївська Русь - це Росія?" Російська історія, популяризована в англійській мові, вживає назви Росія в рівній мірі до Київської Русі IX-XIII стор. до Московії XIV-XVII стор., та до російської імперії XVIII-XX ст. Аналогічне явище бачимо тепер, коли американські журналісти й політики без розбору вживають термінів: Радянський Союз і Росія. Радянський Союз і Росія - це два різні поняття, таксамо, як Київська Русь і Росія дві зовсім різні речі. Змішувати їх - то значить, або не знати історії, або свідомо перекручувати історичну правду для певних цілей. На основі цитат з "Літопису Нестора" автор доказує, що назву "Русь", "русський" вживали наші предки в подвійному значенні; з одного боку підкреслювали свою цілість київської княжої держави /що своїми політичними й культурними впливами сягала і на Московію/ для відрізнєння з іншими державами - Польщею, Угорщиною, Візантією; а з другого, назва "Русь" вживалася у вужчому розумінні, тільки для території закордонної українцями.

Такий в основному короткий зміст статті: "Поняття "Росія" й "Україна". Автор кінчить її доказами, що москалі й українці не різні етнічні спільноти з різними політичними цілями та різною психологією та світоглядом і на основі тих різниць старається доказати відносно легке просякання комунізму в масах російського простолюду і його нагацію та вперту боротьбу з комунізмом широких народніх мас України.

Перерібка: Дорожівський Г.

- 000 -

0. Омесь

"Хіба не вірите, що скоро день засвіте,
Що сонце наше вже з-за обрію встает,
Що хід його спинить ніщо не зможе в світі,
І цвіту нашого ніщо вже не уб'є!?"

000+++000 :
+ + +
000+++000

Організація ПРАЦІ

/ Продовження /

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ В ПЛАСТОВОМУ ГУРТКУ ЗГЛ. КУРЕНІ.

Загальний вступ - поданий в першій частині - і конкретний висновок з образу образу організації праці в Пластовому Укладі, поданий в другій частині цього доповіді, потрібні нам, щоб перейти до цієї основної, для нас найважливішої проблеми.

Во першій - як видається нам - зовсім ясній постановці, який впливає з попередніх обох частин, це залежність гурткової чи куренної праці від цілості Пластового Укладу, якого праця знову ж основоюється на загальних принципах, що обов'язують у всіх організаціях.

Обі попередні частини дають нам отже загальне тло, змалюють нам середовище, в якому розвивається праця гуртка згг. куреня. Тому перший постулат успішності цієї праці - з точки бачення Пластового Укладу як цілості, як суцільної організації, - це гармонічне вплетення гуртка згг. куреня в ці загальні, вліце подані вимоги підпорядкування, звітування, задержання організаційних шаблів персонального дошколу та добору провідних кадрів і т.д.

Тільки тоді, коли всі гуртки, згг. курені разом і кожний зокрема будуть придержуватися цих вимог в обов'язуваних в Пласті формах - тільки тоді Пласт, як цілість буде справді великою, могутньою організацією, - зможемо похвалитися перед своїми і чужими успіхами своєї праці.

На цьому місці потрібне одне дуже важливе зауваження: в останньому реченні, коли ми говоримо про успіхи Пласту, то з контексту ясно виходить, що ми маємо на увазі зовнішньо-формальний організаційний успіх. Не забуваймо, що другий, куди важливіший для нас - успіх праці Пласту лежить у вихованні юнака, в вихованні палестого характеру і пластового світогляду. Успіх нашої праці і - в цій площині - вийде тільки на більшому чи меншому числі українських проґрант, про яких будемо могли сказати, що в Пласті здоули характер і свої громадські чесноти. Що саме не є першим і основним завданням нашим, як в порядчиків і зв'язковиків, про це говоримо ми на першому доповіді: Роль виховника в Пласті /гл.: Банкетні Українського Пластуна ч.1/. Про перший формально організаційний успіх гуртка чи куреня і передумови цього успіху сказати ми вліце і далі спинятись над тим не будемо.

Відносно успішних вислідів нашої праці в другій - виховній - площині, то знова виринає те саме питання, що тагеться від початку крізь цей доповіді: як маємо організувати виховну праця у гуртку згг. курені, щоб вона принесла нам багаті і шкляйкращі успіхи. Хоча це питання в першу чергу є питанням в області педагогії - виховання і виховальності /гл.: Матеріали Пластового Виховної Семінарії ч.2/, - а тим самим виходить поза рамці наших міркувань, то з формального погляду організації праці може б ми на нього дати таку відповідь:

Во перше: при розв'язці цього питання - потрібно, як при заочаюванні кожної праці - мусимо усвідомити собі основний ціль; інтереси аналізу цього завдання на основі частини як до остаточним складових елементів. Про це ми довічалось в окремих доповідях: що це Пласт? Які складові елементи пластової програми?

що це є характер і світогляд? і т.д. це ж ніщо інше, як тільки закон поділу в територіальній площині.

По друге: з цього поділу - цієї аналізи наших завдань - випливає відповідь на: черговість здійснювання поодиноких етапів нашої програми, методи і середників нашої праці; основними в тому відношенні є: індивідуальний підхід до юнака і гурткова метода. Про це на цьому курсі мали ми цілий ряд доповідей і практичних занять. Це саме є відповідь на "як"? і очевидно не будемо тут переходити, хочби тільки побіжно, того, що становить програму нашінього курсу.

По третє: знаючи мету і мючи в руках середники для здійснення її - прокаючи всемогучого, щоб дав нам віру в перемогу і благословив наш труд - мусимо мати непохитну волю досягнути намічену ціль.

До речі сказаного такий приклад: британський адмірал Фішер одержав одного разу листа від незнаного йому матроса: "Шане Адмірале! Пробачте мою сміливість, я бажав би знати, як Ви стали на вищим старшиною нашої флоту? Колись Ви були таким же простим матросом, як я. Скажіть мені, в як и й спосіб Ви це досягнули?" Адмірал - хоча в нього було багато важних справ - знайшов кілька хвилин вільного часу, щоб відповісти незнамому морякові. Свого листа закінчив він порадою: "Мій приятелю! Затям'ює: перше: постав перед свої очі візію-образ великої речі, катру ти бажавш досягнути, друге: виготови собі план, як бажану ціль нашу здобути; третє: в оді вступи до змагу за здійснення того плану і з глибини душі благай Бога, щоб дав тобі перемогу."

Ми маємо цю візію: допомогти юнакам рости на добрих снігів України (характер - громадські чесноти). Ми маємо план, який має привести нас до перемоги: пластова виховна програма і пластова методика.

Чи ж не залишається нам іти за третьою порадою цього британського адмірала!

/д.б./

====

ПЛАСТОВИЙ ПАТРОН

Особливою любов'ю тішиться серед українського народу св. Ірій, що його агально вважають покровителем хліборобства. З великою пошаною відносилось до св. Ірія українське лицарство, що вже в давнину вибрало його своїм патроном і протягом століть звеличувало його як великого лицаря-опікуна всіх лицарських чеснот. Так само юнці обрали св. Ірія своїм опікуном. Нав'язуючи до традицій давнього лицарства, прийняв і Пласт св. Ірія за свого патрона.

Св. Ірій походив з Канадокії в Малій Азії. Змалку був вихований у християнському дусі /бо родичі його були вже в тогу часі християнами/, та відзначався між своїми товаришами красою, відвагою та чесністю і бездоганним характером. Коли вступив до римського війська, скоро звернув на себе увагу своїх командирів і став тисячником /де-нашому: полковником/. На римському престолі сидів у цей час /кінець III. і початок IV ст. по Христі/ кроволядний тиран Діоклеціан, що владився жорстокими переслідуваннями християн. Молодий Ірій не міг бути спокійним глядачем масових владних езекуцій, що на них гинули сотні християн серед найст

німих мук. Він пішов до цісаря, доказуючи йому, що таке переслідування безборонних людей є безправне, що віра Христова — єдиним на світі та побудована на Божих і людських законах. За його сміливість призначав розгніваний Діоклеціян взяти Юрія на муки, щоб він відрекся християнства. Однак жодні муки не зломали твердості молодого мученика, бо всемогутій вислухував молитви свого вірного слуги і оцілював його численні рани. В кінці славної царівни Атаназії знадобився сильку отруту, але сталося нове чудо бо місли її випиття Юрій жив даліше. Це зробило таке сильне враження в царівника, що той навернувся. Сидючи даліше у в'язниці, Юрій dokonував багато різних чудес. Сама цариця Александра навернулася і повірила в Христа. За це була покарана разом з Юрієм. Обом стало голодно в 303 р.п.Хр. Юрій згинув як воляк земного, але побідив, як воляк Небесного Царя. Тому отримав назву Побідоносець, а церква у знала його святым.

Одні гарні переказ оповідають про св. Юрія:

Касетовня Каладонії навістило нещастя, а іменно: в одному озері вивелася страшна потвора — що її мусли годувати людськими жертвами. Щоденно виводили на берег озера людину і там її пожирала потвора. Прийшла черга і на гарну дочку царя. Опинившись на березі, вона помогилася гаряче до св. Юрія. Коли потвора підсувалася уже до своєї жертви, з'явився несподівано св. Юрій на білому коні і копием пробив змія, виратував бідну царівну, та звільнив від страхіття Малу Азію.

Ім'я Юрій в перекладі на нашу мову означає хлібороб /дослівно — землероб/. Сьогодні не лише наш нарід шанує св. Юрія! Його культ прийнявся й посеред інших народів, зокрема в Англії. Приймає його патроном своєї держави.

Надіслане з Риму/

===

УКРАЇНА

на грані двох світів

Чи аючи сьогоднішню українську еміграційну пресу, стрічаємо майже в кожному часописі вістки про боротьбу, що її проводять УПА на українських землях, про жахливу трагедію, що розігратася перед нашими очима на Україні, про криваві зусилля українського народу звільнитися від північного загарбника, що віками старається все вторгнутися серед народу всякий гін до волі, до державницького життя. Це не лише в нашій пресі стрічаємо такі вістки. Їх побачимо й у будь-якій так європейській, як і заокеанській пресі. Стрінемо їх під різними заголовками та з різним підходом до цієї боротьби, що її проводять уже тепер під провідництвом України майже всі народи Європи та Америки. Зазначую, під провідництвом України, бо Україна перша збройно протиставилася новітнім монголам, витгачучи часом у затижну боротьбу у й інші народи.

Можливо кинемо оком у минуле, переконаємося, що вага всієї боротьби не лише не тільки тепер на Україні. Цю боротьбу проти азійсько-монгольських орд провадила країна від самих початків свого існування. За це й здобула вона собі в історії назву: "з а б о р о т л и в о к р и с т и я н с т в а".

Уже Княжа доба позначена низкою воєн з монгольськими пле-
менами: печенігами, торками, берендіями, половцями та кінці з
найстрашнішими з них - татарами. Ці останні найбільше далися узя-
ти українському народові, бо кілька століть підряд спустошили Ук-
раїну. А оскільки прийшли інші... монголи, що перетривали аж до сьо-
годні. Це вже таке фатум українського народу, що своєю Грудцю му-
сів боронити не тільки свою державність, але захищати інтереси
Заходу.

Але хочемо, Україна вповні виконувала судьбою покладені на
неї завдання. Вона була греблею, об яку безупинну вдаряли щораз
нові квалі орд зі Сходу, хоч Чораз приходилось хитатися під їхніми
ударами, або й не встоятись, як це сталось у початках татарського
виходу 1241 р.

У той час, коли менші й більші народи Заходу могли спокійно
розвиватись, поширювати свій рівень добробуту й культуру, Україна
привалювалась, обороняючи Захід перед монгольським заливом. Нікто й
не думав помагати їй, вона була здана виключно на свої сили, ввес-
титар боротьби спочивав на її плечах. Зайнята безнастанною борнею,
Україна не могла свобідно розвиватись, а навпаки тратила те, що
вже мала. Край лезав у руїні, в попелі і згаршцах. А як мало зро-
зуміння у світі знайшли гекатомби жертв і ріки крови - не треба
й згадувати. Щопрада, важка боротьба витворила серед народу оту
шляхетність, якою гордимось нині, видвигнула буйне козацтво, ові-
яне романтикою і переказами, дала Україні перлини народної твор-
чості, загартувала нарід фізично й морально так, що сьогодні, по
всіхких ліхоліттях, він може вести боротьбу з негасаючим завзяттям

Але у давнину, так і в першій світовій війні, св т закривав
очі на розпучливий стан нашого народу, не доцінюючи, як звичайно,
яке величезне значення має положення України на межі двох окремих
світів: Заходу і Сходу.

Сьогодні ж ми є свідками, як думки Заходу відносно Сходу, а
зокрема України, різко змінились, коли про події на Україні та ін-
ших країнах щораз настирливіше й... вірніше пише чужинська пре-
са. Світ починає розуміти яку важну й відвічальну місію сповняє на
Сході Україна! Але на це треба було аж безпосередньої загрози з
боку нового євразійського молоха, треба було, щоб Захід наочно
переконалися, що за союзник криється за "залізною заслоною", та
відчує близькість небезпеки, щоб інакше дивитися на домагання по-
неволення Москвою народів.

/ол/

П. Капельгородський

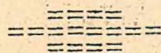
О С І Н Ї .

День жолодний... Чорні хмари
Облягають навкруги,
Хвилі білі, мов отари,
Грізно б'ються в береги.

Піна бризкає на скелі,
Річка гріє та шумить;
Де не глинеш на оселі,
Для осіння висить.

Десь, далеко гори сині
Ледви мріють крізь туман,
Ген за лісом по долині -
Чорні дворища селян.

Не дивись тепер навколо,
Бо й без тих картин сушних
Обгортає смуток чоло
Росм думок навісних..

П И П И П

КАПЕЛЬГОРОДСЬКИЙ

Народився 1882 р. в Гордищу, Лебединського повіту на Харківщині. Батько — селянин післав його до духовної школи спочатку в Рошні, а потім у Полтаву. Та семінарії Капельгородський не закінчив із-за різних причин. Довгий час учительвав на Харківщині та на Кубанщині.

Перші свої вірші, видрукував у „Літ. Науковім Віснику" /1/ опісля у „Громадській Думці“, „Раді“, і ін.

Його вірші переважно на громадськ теми, з визвольничою тенденцією і просвітньо-культурними кличами. Вони не дуже вибагливі формою, але ширі своїм змістом. Ось декілька з них:

НЕ СУМУЙ.

Не сумуй, хоч сміється недоля лиха,

І розпуку в душі викликає,

Хоч хвилинами тобі од жалю,

Нов обценьками, душу стискає.

Але серденько чує своє угамуй, —

Не сумуй!

Не лякайся! Не подужає сила ота,

Що нависла, мов хмара, над краєм,

Серед крови і сліз ми до світла свого

І до правди шляхи одшукаєм!

Нум до праці! Людину од лиха рятує, —

Не сумуй!

Хай безсила стареча під гуркіт борні

Нам пригоди зловісно віщує, —

Ном гурток молодий не боїться пригод

І сміхання старечі не чує!

Пряжучайся до нас! Разом з нами працює, —

Не сумуй!

П І С Н Я .

Чуєте? — Пісня лунає,
В темнім повітрі кунається, —
Хвореє серце співає,
Лихо в журбі вмишляється.

Довго тремтіть вона буде
В селах над річковими нивами:
Богу жаліються люди,
Співають тими журливими.

Чуєте вічну пригоду,
Вічну недолю між звуками?
Вийдім на поміч народу, —
Сором сміятись над муками!

Може, хоч крихітку домі
Рідному краю звоємо,
Може, й на рідному полі
Співи веселі почуємо!

+#####+

О. Безіменний

Сєрєца
СЄЮЦОІ

Тільки потріскуючи, догоряло вогнище і своїм тем'яним промінням освічувало похмурі стовбури ялиць, що, немов сторожа, обступили тісним колом невеличку галявину. Ялиці ніби шмигнували марного, тихого сну людей, що сиділи, або лежали на купках хмизу довкруги вогнища. З-за хмари виринув блідомісячий місяць та обнівав своїм сріблястим промінням галявину і людей, а потім, немачі кудісь посміхаючись, сховався за зустрічну хмару. На галявину знову темною пеленою впала нічна пітьма.

Та ось одна з постатей, що, здається, зовсім непорушно сиділа на купці сухого хмизу, тухливо вдивляючись на вискаючий за хмару місяць, раптом підвелась і підійшла до погасячого вогнища. Воно вже догоряло, лиш ще раз-по-раз з-під купки тліючого жару виривались рожеві вогняні язички і освітлювали постать від ніг до голови. Це була молоденька, шіснадцятилітня дівчина, на ім'я Ксеня, внучка "батька Нестора", старого комаданта чоти "Орлят", як його називали його молоді вихованці. Вона з примхи домі була примушена залишити тихий родинний дім у затісному гаю над Дніпром і шукати пристановища в лісі, у чоті "Орлят", що жев командував її дідусь, батько Нестор. Хвилину стояла вона мовчки, немачі мшлужчись голубими квітками вогняних язичків, опісля встала сухого ялинового хмизу, що лежав тут же поруч на купці, пошарпала і кинула на вогнище. Темне, ледви-зевріме полум'я догоряючого вогнища, зачувши поживу, радісно застрибало по сухому гадуззі, накиннулося жадібно на нього, і не минула й хвилини, як уже вогнище бухало високо в небо величезними вогняними язичками і освічувало довкола галявини похмурі постаті ялиць. Тепло від вогнища спочатку приємно огріло Ксєнєне лице, опісля ж почало нестерпно пекти. Вона відійшла на понерецьке місце та знову поринула у мрії.

Не зважаючи на те, що уже було давно по півночі, вона ніяк не могла заснути і, змучена безсонням, линула думками в нещавне минуле. Баглий зворот подій на її життєвому шляху, що примуство її з братом Юрком утікати з родинного доми і шукати захисту в лісах, незмірним тягарем гнітив її, ще дитячу душу, та зроджував хмару тривожних думок. Думки, немаче бистрокрилі птахи, висереджуючи одна одну, роїлися в її дитячій уяві і проганяли геть від неї сон. Ось вона сидить, стиснувши у руках гарячу, як вогонь, голову та вдивляється пильно в сріблястий диск місяця, що зраз виринув знову з-за хмари.

— Правда казав Юрко, що місяць чарує, — промовила ледви чутним голосом Ксеня. — Який же бо він гарний! Ет, люби я була пташкою та мала крила, не сиділа б я отак на самоті, а полетіла до нього, ген-ген високо в небеса, адже ж він такий гарний, немаче зо срібла; навіть не пожаліла б дідуся Нестора, хоча він такий добрий для неї, або й Юрка... Ах, брат...

Безримим привидом прокралася згадка про брата і вона нараз забула про місяць, а в її уяві виринула постать Юрка...

... Вечір. Тихий травневий вечір. Такий гарний, як і тепер. Так само тоді світив місяць над гаєм, освічував береги Дніпра і тією родинку оселю над берегом у гаю. На березі в човні возтупився Юрко, пригтовляючись до від'їзду на нічну мовлю. Вона

таксамо, як і тепер, не хоче стати і біжить до нього. — Іду, візьми мене із собою, на Дніпро! — боязливо Ксеня, бо Юрко — старший брат; завжди суворий. Він вовтузиться із заплутаними сітями і майже во злістю відповідає: „— Іди спати, бо вже пізно, не можна халитимуть; я іду аж на Закляту Кручу!“ Вона ж одначе не відступає, а просить взяти її із собою, і кінчається тим, що Юрко таки годиться під умовою, що Ксеня не буде йому заважати. Тоді вони довго пливуть вгору по Дніпрі, годину, а може й дві, зовсім беззвучно, і причаляють серед височезних скель, що повисли над Дніпром. Ось і Заклята Круча. Тут Юрко закидає сіті і, забувши вже про умову, розповідає їй про козаків, що скакали на конях із Заклятої Кручі у погоні за татарами. Страшить домовиками, що живуть у печерах під кручею, а потім показує позолочене вістря татарської стріли, що її знайшов він під кручею у Дніпрі.

На мить заходить за хмару місяць. Нечайна п'ятма приковує її увагу, але опісля пригадуються їй нові картини...

... Ідуть похмурі, вересневі дні. На бляшаній покрівлі даку вислуковують каплі дощу сумні, осінні мелодії, такі сумні, як життя у часах німецької окупації. Брата Юрка немає дома; він на війні, далеко, далеко... По юнім дівочім личку котиться сльоза... То їй пригадалися хвилини, як підчас ревізії німці застрілили батька, а маму німець ударив чоботом і вона вмирає в муках. Тоді вона лишається самотня на пустій господарці, далеко від людей. Повертається Юрко з війська, сірий, худий, з довгою бородою. Він забирає її зі собою до печери під Заклятою Кручею, де він все щось майструє з якимись дивними людьми.

... Печера. Її зовсім не видно з Дніпра серед одноманітних скель. Вона заходить у печеру до брата, хоч він їй це забороняє. Хвилину стоїть при вході і привикає до п'ятми, що панує в печері. Брат, спитнілий від праці, лагодить щось біля скоростріла і зовсім не завважує її приходу. Його товариш, якийсь чухинець, що його всі називають „гуцулом“, сидить на долівці, підобгавши під себе ноги, і пиляє пильником револьверну цівку. Юрко побачив її, але не гнівається, а всміхається так лагідно до неї. — Сень! — каже брат, — іди надвір і пильнуй, чи не пливе хто Дніпром; тут нічого цікавого та ще й зовсім темно, краще вудь рибу в Дніпрі. Вона не гнівається, що він її називає Сень а не Оксаною, адже ж сам сказав, що вона має п'ятнадцять літ і вже — партизанкою... /д.б./

II. Капельгородський

У НЕГОДУ.

Вітер хмари в гурт зганяє,
Вже останній промінь згас;
Сивий шум вкриває море,
В човна брзкає до нас.

Нас безодня не злякає, —
Хай лютує буревій!
Ми до берега крутого
Покермуєм човен свій.

Хвиля плече, хвиля грає,
Щогли жамібно тріщать, —
Та не вже ж, згорнувши руки,
Будем, друзі, потопать?

Там ще є у нас надія, —
В морі ж нам загин усім,
Час не жде! До суходолу,
Браття, сміливо пливім!

Переможемо й спочинем
У теплі своїх осель, —
Нум до бою! Гори, хвилі
Нас і так несуть до скель!

ВТЕЧА

/ З недавнього минулого /

"Ніхто так не зрозуміє і належно не оцінить волю,
як в'язень."

I. Чухмара.

...Гу-у-ух! Тра-та-та-та...

Гр-р-р-р... у-ух! -ух!...

З заходу б'ють тяжкі гармати. Хвилями проносяться літаки, засивають німецьку прокляту землю бомбами. Тарахкотять кулемети, болісно верещать сирени, вриваються тривожними свердлами в мовчок. По дорозі, за колючою огорожею конц-табору, вже два дні безперестанний руж. Цивільні, військо... Автами, кіньми... Танки, гармати, бронемашини... Запорошені, закурені, димом обвіяні - змучені. Вже не задиракуватو тримають канкети на головах ес-ес-овці, - понасували на самі очі. Пронесуться озвірілі, мов помокливі тині.

Постки не сидять по своїх дерев'яних будках - позлізали. Перестривають втікачів, розпитують. Ті щось напівбидку відповідають, і далі, і далі. А вони щораз нижче хиллять голови, ходять понурі понад колючою огорожею. Дорога забита втікачами.

- Тікає сволота... Куди? - про бурмотів з третіх нар дід Охрім. - Від смерті не втечете! Зі злістю сплюнув, дошив останню латку на подраних полотняних штанах, і заспокоївся.

Лекимо по бараках й невідомо чого чекаємо. Два дні навіть на двір не випускають. Хто появиться - смерть. Думки тяжкі, як камінь, обсіли голову. Дехто поприминав до вікон, останні мовчки лежать на ліжках. Відпочиваємо - за скільки часу!

Щораз гучніше б'є артилерія, настирливіше верещать сирени. На заході чорними хмарами піднімається дим. Без перестанку гудуть літаки. За табором паніка. Воля?! - тривожно і радісно стискається серце кожного з в'язнів.

Надходить ніч...

... Гу-гу-у-ух! Тра-та-та...

Гр-р-р-р-р у-ух!ух!...

+

- Антретен! Аллес антретен!
Наступає ранок...

Заскрипіли тужно дерев'яні ліжка, поспішно загунали колочки об підлогу. Все змішалось:

- Андрій!...

- Іван!...

- Віддай код!

- В кого є мотузок?

- Равс! Антретен!

- Фю-ю-ю-і... - залунав посвист на збірку.

- А їсти?

- Шнель, фєрфєлжхта гунд, шнель!

- Їсти-и-и-и...

Крик, зойк, шум. Лискають гумові палиці по скостенілим ребрах в'язнів, німецькі лайки, клацають затвори. В'язні на "апельплянц" позбірналися групами: французи, поляки, росіяни, бельгійці... - кожні окремо.

- Хлопці, тримайсь купе! - вигукує охриплим голосом дід Охрім, - вмирати, так разом! На очах у нього сльози: старечі, текучі сльози...

Прибув новий відділ ес-ес-овців - фронтовиків. Оскажєнілі, мов звірі. Заблммали пістолетні вистріли. Крба заметушилась, а на землі лишилось декілька трунів.

Мутніє в очах: - Діду Охрїме! - хотів кинутись до нещасного трупа, та тяжкий приклад врїзався в бік. Не впав, бо підтримали інші.

- Цу фїнф! Айн трїт марш!

В останнє глянув на діда

Окріма. Лежав ниць. Руки розкишені, в правій грудка землі стиснута, мов закам'яніла. Коло голови каламає крови.

- Прощайте діду! Навіки... А може недовзі зустрінемося знову. Розкрилась таборова брама - наша. Полк смертників захвилювався, перші ряди почали виходити.

- Міцен аб! Лінкс, лінкс...

І вирушили ми в незнану путь. Голодні, змарнілі, з похиленими головами. З кочами через плече, порожні котелки, миски дзвенять по боках. Щодесять кроків ес-ес-овець з автоматом наперевіс.

- Куди?

+

Четвертого квітня 1945 року. Ідемо нісом. Села давно вже лишилися позаду і, мов згадка, проливають здивовано-незадоволені обличчя мешканців. Виглядали в вікна, вибігали на двір, смілилися з нас, підвали...

- Защо?

- Зачекайте! - назривала надія. Прийде й на вас лиха година!

Гук фронту, сирени, - віддаються, стикають. Лиш літаки невгамовно виють, пролітаючи над нами. Ідемо і йдемо. Падають знаменні, а ззаду без кінця: бак...бак... - добивають нещасних.

Веселе, квітнєве сонце грає промінням. Між голими деревами піднімається молоденька, квоча й мікна травичка. Хочеться лягти на ній під сонцем, розкидати вільно руки - ноги й заснути...

- Шнель! Швайнерай...

Глуко відбивається кований чобіт ес-ес-овця, що йде рядом. Раз-по-раз дзв'якає автомат. Ноги відмовляються переступати. Їсти! Сьогодні ні р'єски в роті. Ріжся у кашнях. Трохи крихот із сміттем, кидаю в рот, - гірке. Ковтаю слину.

Темніє... Повіває легенький вітрець. Попід горою в'ється дорога. По один бік ліс а по другий молоденька ялина, все вище і вище. Дихнула з лісу нічна прохолода. Нас освічують кількакованих ліхтарями, а темна гущавіша так і манить до себе.

Хочеться зібрати останки сил і дременути поміж галузвям. Тихо, лиш чути човгання підшопов по твердій дорозі. Десь кигикає сонний сич. Розмовляти заборонено. Хто обізветься - куля на місці.

- Осип, тікаємо? - звертаюся пошепки до свого напарника.

- Страшно... - злякано відповідає.

- Все-одно смерть!

- Втікаємо...

Непомітно оглядаюся. Ес-ес-овець плететься позаду нас. Звів очі на Осипа, а серце зіщулилось, як ммиження. Мічу: раз, два, три і...

- Гальт! Гальт!

- Тьох - тьох! Трр-р-р-р...

- Гальт!

- Дзві-ю-дзві-у...

Віття б'є по обличчі, перебігає. Летимо вниз з Осипом, мов вітри, - де та і сила взялась. Перескакуємо через маленькі кущики, падаєм, піднімаємося, знову летимо. Нараз перестали свистати кулі. Зупинилися захекані, перелякані. Десь далеко чути поодинокі постріли. Оглядаємо один другого... А ліс ведестить. Шепотить дерева між собою, здивовані нашим появленям. Лиха година, мовляв, вас тут носить, не дасте спокійно доімати. Ех, не знаєте ви, столітні граби, яка доля річалась тут на ваших очах.

І стали ми на порозі невідомого.

- Воля? - Ще ні. Напомовину.

+

Лежали і стиха розмовляли. Тривожно і радісно меретіли зорі...

- Львів, Перемишль... Коломия... оповідав Осип, - мати, батько, брати...

- Дніпро, Осипе - перебивав я - пороги шумлять, степ...

- А тут і небо те саме, і зірки, що і в нас - тільки земля, люди не ті.

- Гарна наша Україна, багата: і їсти, і пити...

- Влодку, ти їсти хочеш?

- Дуже, Осипе. Давай спати.

Цю ніч снилися мені фантастичні сні. Чого тільки не їв

та не їв, де тільки не бував.

Проснувся...

Болять ребра, зуб-на-зуб не попадав від голоду й холоду. Чи ранок, чи вечір - не розбереш. Небо заволокли тяжкі дощеві хмары. Пахне вогкістю. Буде дощ. Поспійно збіраємось і вирушаємо. Самі не знаємо куди - шукати зашкату від дощу.

Знову ніч, бо проспалась вчором. Накрапав дощ. Від нього пахне нао дах мисливської будини. Лесали мовчки, не спали. В мавоті бурмотіло, в голову стукав тяжким молотом голод. А по даху мов-хто горохом сипав без кінця. І так минає ніч, день, знову ніч. Озирають по маленькій калупці тині, мовчки, нечутно. В очах мутніє, по шилах ледь-ледь пропливає черника водичка. Появляються якісь різнобарвні кільця і зникають.

Повім... - диво:

- Осине, я бачу матір. Глянь, вона вся в білому і молода, молода та красива. Та ні, це не мати, це якась русалка завітала до нас.

Кому показати кому цей привид, але не мож поворухнути рукою.

- Осине, глянь! - та голосу мого ніхто не чує, лиш губи ледви водухаються.

Невже ж це кінець...

Гомонить мокрий ліс, дріботить дощ. Сунуть мозок думка: чому не пішов разом з іншими - загинув би від рук кровожадних фашистів та й все. А то - це повільне конання. Молодна смерть.

Кінець, кінець, кінець, - хтось настирливо дзвенить в ушах.

+

На третій ранок усміхнулось сонце, ясне, чистеньке. Защебетали пташки.

- Осине, ти живий ще?

- Здається...

- Вставай, на дворі вже сонце.

- Пробуй ти.

Напружую останні сили і... встаю й падаю. Відпочив - знов підводуюсь, тримаючись за стінку. Ноги тремтять: от-от знову впаду. Піднімаються й Осип. Виходимо з жолупки п'яні від голоду і спраги, сідаємо на траві під кедром.

Життя цвіло разом з весною. Бовваніли бруньки на деревах, соковита травка пнулася до неба, а по ній метушилась комашня. Якийсь жучок виліз на саму виду стеблину й вигрівався під осинцем. Випростував лапки, обтирав хоботок - він, мабуть, вже поснідав. Неподалік маленька пташка довбалася й трухлявим дереві поможливо оглядаючись, - добувала їжу. Пробую гризти дерево. - Не сміє. Пробую траву - теж.

І чому той жучок не велика, превелика свиня? От би поснідали. Або пташка - чому не та гуска. Тільки б кісточки захрумтіли. Ковирляюсь з пересердя патином в траві й натрапив на якийсь вугластий ніби камінець. Беру в руку.

- Горіх! Кедровий горіх! - вихвачує Осип, - Вможу, снідаєм!

Весна пашіла життям...

+

Помандрували на захід. Прислухались до гуркоту і йшли. Йшли крізь гущавину, зарослі, обминали видні місця, дороги. Збирали горіжки й їли, вєду пили з бурхливих потічків. Під ногами шоркотіло вогке торічне листя.

Надвечір...

Гора. Висока-висока, чи може нам так здавалося, чи й справді вона така висока, а за горою йде бій. Виберемося на гору і поглянемо...

Тяжко піднімаюсь вєрх. Крок за кроком все вище і вище. Ноги, ніби свинцем налеті, аж вгрюзають в землю.

- Осине, сядемо та полюбуємось згори...

- Та й, справді сядемо.

Дуже гарний вид: кручі, скелі, ліс - а в очах мутніє.

- Ну, йдем далі...

Пролізли в горем поволам ще кілька кроків:

- Ану, звідси давай глянемо.

- Давай.

І пішло: "посидимо, поглянемо, полюбуємось..."

А гора висока-висока. Рого-
четься зіс, насміхається з нас
кволих. Нов на зло, перетинають
густі в'їти, каміння, куці. Пла-
зуємо все вище й вище.

Остання перепона й ми на вер-
шині. Випростовуюсь і падаю не-
притамний...

+

12-го квітня 1945 року я і
Осип вітали волю.

Згори, скільки оком вхопиш,
розляглася простора долина Тю-
рингії.

Німецькі села...

Тріпотять білі прапори - змі-
на влади.

Переможно залунав цей клич.

Гомоніли гори, ліси, поля - все, все...

Здавалося, цілий світ клекотав під один
акорд:

Л ю д и н і в о л я !!!

+++++

/„За волю" ч.5-6/

Терша конференція СУМ-у

На початку вересня ц.р. відбулася в Авґсбурзі перша конфе-
ренція Спілки Української Молоді /СУМ/. Делегати від 22-ох діючих
осередків СУМ-у репрезентували понад півтора тисячі членів СУМ-у
лише американської зони. Велике зацікавлення конференцією старшим
поколінням було вже виявлене тим, що на конференцію прибули пред-
ставники майже всіх політичних угруповань та існуючих організацій.

Відкриваючи конференцію, головуючий відзначив, що СУМ є іде-
єю продовження одноіменної організації молоді, зліквідованої 17
років тому на Україні. „- Спілка Української молоді" - говорив го-
ловуючий - „це українська ідея у наступі й чині. Ця ідея не загн-
нула, а морально перемогла, бо що більше: опанувала широкі маси
молоді, що в ній текла чиста, здорова кров борців за віру і неза-
лежну Батьківщину. Нащадки цих героїв, наснажені безкомпромісною
ідеєю СУМ-у, во зброєю в руках продовжують боротьбу на святих зем-
лях Битви ни. Ми не оміємо бути байдужими до тієї боротьби! Нам
випала велика честь бути ідейними продовжувачами та носіями справ-
них його традицій."

На конференції виголошено три доповіді: „Завдання молоді в
аспекті визвольної боротьби", „оля молоді в історії українського
народу", та „Завдання СУМ-у". Ці змістовні й цікаві доповіді
прослідковано з великою увагою. У них яскраво змальовано роль моло-
ді в українських визвольних змаганнях на протязі цілої історії
України, а також платформу, зміст і напрямні діяльності СУМ-у,
практичні вказівки щодо характеру й форми роботи.

Підкреслено, що проблема молоді є проблемою цілої україн-
ської визвольної боротьби. Молодь кожної нації була, а і буде

активізуючим революційним чинником та носієм найпрогресивніших ідей. Вона співзвучна цілому народові та його прагненням. Наріц, це має здорову, ідейну, свідому своїх завдань молодь, ніколи не буде унокореним!

Особливість нашої молоді полягає в тому, що вона в умовах цього терору пройшла довгий шлях тяжкої перманентної боротьби в її найрізноманітніших формах, загартувалась у ній, придобала великий досвід і наопагу змагалась до остаточної перемоги своєї ідей. Найближчим завданням нашої еміграційної молоді є глибоко зрозуміти національну ідею, мати ясність перспективи, мету життя. Ідея об'єднує окремі розпорочені індивідууми в організовану спільноту, робить людину повноцінною, вона завжди буде дорожчею.

Молодь має виробити свій постійний і міцний український світогляд, тобто знати, що є основою життя, в чому його сенс, які є найвищі цінності людства і окремої людини, що є найвищими цінностями людини й нації.

Молодь має бути тверда, стійка, певна, має вміти орієнтуватися у найрізноманітніших ситуаціях, непохитно вірити в свою правду та вміти захищати її всім своїм життям. Цей світогляд має базуватися не на випадково-модерних течіях, а на вічних істинках, на вічній величчч людського духа. Виховання гідності, державних ідеалів — це завдання першорядне. Ілюкання в о л ь о в о ї людини, лицарів дії, а не лицарів гарних слів і парадних жестів є нашим д а л ь ш и м завданням.

Освіта, як фахова, так і загальна, — у першу чергу щоденна с а м о о в і т а, — є невідкладним завданням нашої молоді.

Прагнучи оволодіти певною галуззю матеріальних досягнень цивілізації, стати добрими фахівцями, наша молодь забуває опанувати митотні твори воєвітньої літератури, мистецтва, філософії, а головне — історію та культуру свого рідного народу, розвиток української національної думки. Вивчення скарбів авіової і рідної культури, духовних багатств є о б о в ' я з к о м нашої молоді.

Після рефератів розгорнулась широка дискусія; всі промовці вітали організацію, покликану відірвати молодь від деструктивного неробства, згуртувати її під прапором СММ-у, а основне — виховати в молоді національну думку, свідомість завдань своєї нації, прихильність до самоосвіти, участі в громадсько-політичному житті. На конференції обрали Центральне Керівництво СММ-у, Вищу Раду та Вищу Інженерну Раду.

Таким затверджено платформу і статут СММ-у, згідно з яким СММ — це безпартійна організація, що ставить своїм завданням: виховати національно-свідомого самостійника-обороника на еміграції, озброїти його високим теоретичним знанням, дати йому фах, організувати українську молодь в національно-свідому, активно діючу та дисципліновану громаду, виплекати в неї великий ідеал безмежної любові й відданості Україні та її народові, викласти силу невгамовної волі до творчого чину й готовості до боротьби за досягнення великих ідеалів, прагнути до опанування величезних надбань українського народу та всього прогресивного світу, розвивати фізичне здоров'я юнаків через систематичне та обов'язкове виконання їх у спортивних гуртках, підносити до найвищого щабля чеснотного морального й духовного життя молоді за українськими традиціями.

/"Українська Држбуна"/:

== == ==
Шаду і книжку; пам'ятай, що її ще хтось по тобі читатиме!

+
МУДРІСТЬ ПЕРЕМАГАЄ ЧАС!

+ + +

Вісті з-ноза ТАБОРУ

Пластове Свято Регенсбурзького Коша.

7. вересня ц.р. відбулося під гаслом "Привіт Рідній Землі" Пластове Свято Регенсбурзького Коша. Вдень розіграно кілька тенісних змагань, а ввечері уладжено в недалекому лісі /поблизу села Ментлінг/ гарну ватру. 38 юнаків і старших пластунів зложили при ватрі святочний обіт: "Бути вірним Богові й Україні, помагати другим та повинуватися пластовим законам". /"Укр.Слово"/

Конгрес Української Молоді в Зальцбурзі.

В дні 17.9. ц.р. відбувся у Зальцбурзі перший Конгрес Української Молоді в присутності 300 делегатів. На цьому парламенті Української Молоді були присутні представники обох Церков, широкого громадянства та преси, як рівнож відпоручники Світової Організації Християнської Молоді в Женеві /УМСА/ та Унії Християнської Молоді в Парижі, що в імені своїх організацій привітали Конгрес. Конгрес рішив створити Союз Української Християнської Молоді на ідеалістичних засадах християнської етики й моралі. Цей Союз запрошений до участі в Європейському Конгресі Християнської Молоді, що відбудеться в днях 26 - 30. жовтня ц.р. в Зальцбурзі. /"Вісті"/

35 літ Українського Пласту.

35 років існування Українського Пластового Уладу відсвяткували українські пластуни урочистою Пластовою Стрічкою, що відбулася в Аугсбурзі 28 і 29.9. ц.р. До відкриття Стрічі отануло 717 пластунів і пластунок з 63 частин. Свято відкрив Командант Стрічі скаутмайор Я. Рак. Присутними були представники УНРРА, українські та чужинецькі гості, делегації пластових організацій: білорусів, латвійців, поляків, естонців і литовців. Свято пройшло дуже гарно. Українські пластуни залишили за собою ще один милевий камінь на шляху ідеї міжнароднього братання, ідеї, що насичена нашим національним змістом вказувала дорогу нашій молоді впродовж 35 років. /"Укр. Трибуна."/

Пластові легкоатлетичні змагання.

У рамках Пластової Стрічі відбулися у днях 28. і 29.9. ц.р. в Аугсбурзі пластові легкоатлетичні змагання. В них брали участь: "Бурлаки", "Лісові чорти", "Хрестоносці" та команди Берхтегадену, Аугсбургу і Регенсбургу. Змагання принесли дуже гарні результати, деякі, як: біг на 100 м. і скок удовжінь, краці за досягненнями змагань. Переміг у загальному точкуванні кім "Бурлаки" з Мюнхену, що згуртував у себе легкоатлетів КЛК з Кунцмишським /що переміг у 5 суперництвах/ на чолі. Відбиванкський турнір трибок, що в ньому брало участь 15 дружин, виграли "Лісові Чорти" - другі "Бурлаки". У групі юнаків переміг Берхтегаден. /"Укр. Трибуна"/

+ = $\frac{+}{+}$ = +

"За допомогою книжки кожний чоловік має право входити в царство розуму". /Смайло/

+

Вірним у малому будь; надхнення шукай у великому!

+

Бі.

ПРОЩАЙ „ЦУЗАЦЬ“

/ Фейлетон /

Було колись... „Цузац“... Папіроси... Минулося... На вті-
ту голодній таборовій братії „юнгам“ відібрали „цузац“. Солі-
даризу смося...

Застрягла десь у череві бадьора юнацька пісня: „На лоні
ворі, тижі води“. Холодний осінній вітер гуляє у перожному ю-
нацькому магазині. Хліб на десять.../Гей, що то буде!/
Поміж шатрами волочаться похилені постаті юнаків /ах, ті
літа!/. Вчора б в ще молодим, одержував „цузац“ – сьогодні ка-
жуть – вже дорослий! – „плюс“ з „цузацом“. Цілі табуки шурів і
мишей, що мали колись повне удержання і матеріальне забезпече-
ня в Курені Молоді, немов в УНРРА, мандрують тепер в околиці
штабу і головного магазину.

Таборова преса кадила колись подяками юнакам за їхні
щедрі дари, тепер оминає делікатно слово – Курень Молоді. Прав-
ду кажуть: „Доброго приятеля – лиш у біді пізнати“. Забувають па-
нове, що „юнга“ п'ятьма хлібами кормили колись п'ять тисяч наро-
ду!

Чебеда таборових волоцюг: собак і котів, на чолі з Максом,
перебігає байдуке біля Куреня Молоді і підперши телеграфічний
стовп ногою, гавкне в сторону „юнгів“, ніби з посмішкою говорить:
– нема „цузацу“!

А тут цвіло колись життя! Лунав веселий спів розбавлених
„юнгів“, грізно вигукував курінний – „Ти биню красий, чому не
був у школі?“... гордо бурмотів 150 і пів центиметровий ад'ю-
тант: „Ти, малий, сиди тихо, а то „цузац“ відберу!“ Минулося...

Юнаки позбулися вигідного життя і вступили на „безцузацний“
шлях мучеників за Україну... – Урвалося „юнгам“! – говорить
жякийсь дядько, потираючи із задоволенням закостенілі руки.

– Будуть дорожчі папіроси – завважує другий громадянин, що
мабуть має концесію на чорному ринку.

– Це чай, а не зупа! – сперечається двох юнаків, що несуть
в баньках обід...

Шемоче монотонно осінній дощ і спливає брудними потоками
до ровів.

„Бунцужний“ Куреня Молоді /найважливіший урядник/ Федь Бугай
з Пеллячого відзвонює збірку: – Хто до роботи, виходе-е-те-е!...

Окутані гумовими плащами юнаки мандрують до праці за дро-
ти. За тиждень буде „цузац“, за місяць – шлінг, за вісімці буде
дві літра вина... от, життя!..

Холодний вітер термосить почорнілі шатра й з розгоном у-
даряє у бляшанні бараки, немов хоче зміряти їхню силу. Проди-
рається крізь дроті і з шумом біжить поміж самотніми корчами ви-
пограту.

Куняють юнацькі шатра, ховаючи від дощу своїх голодних меш-
канців, що сидять на модерних таборових ліжках, подзвонюють зу-
бами і з жалем повторюють: „Нема цузацу!“

+==000==+
+ +

Розумно

Що про нікотину.

Всі знаємо, що тютюн має в собі отрую - нікотину. Отруйна сила нікотину дуже велика. Коли замочити олівець в нікотині і потримати його перед дзьобом пташки, то пташка впаде мертвою. Кілька краплин нікотину вистане, щоб отруїти kota, а одна п'ятсотна унції отруїть чоловіка. Стільки нікотину міститься у трьох цигаретах. Питання тепер, чому людина не отруїться, скуривши навіть десять цигарет?

Це тому, що тільки мала кількість попадає в організм людини. Обчислено, що з цілої кількості нікотину в цигареті тільки едва п'ята дістається в організм, решта йде в димом. Далше: з того, що чоловік вдихає, попадає малесенька частинка у кров; це залежить від того, як глибоко вдихає курець дим. Старий курець вже привичав до нікотину і чується абсолютно здоровим.

Та курення таки відбивається поважно на здоров'ї людини в низинних містах. Іскодить рівнож і кишеням. Злобні люди говорять, що курення помагає, успокоює нерви. Це є ілюзійний стан, коли курець ніби-то успокоюється. Воно подекуди і добре, бо "успокоївши" нерви, курець не свариться дома та манне виливає гніву на своїх ближніх. У дійсності це "успоковання" нервів тільки вмовлене в себе.

Поверхні населення частей світу.

Части світу:	Кв.км.	Населення: /1940 р./	на 1.км.кв.
Європа	9900000	534.000.000	54
Азія	44300000	1235.000.000	28
Африка	29800000	160.000.000	5
Авотралія і Океанія	8900000	11.000.000	1
Півн. і Сер. Америка з Зах.	24100000	187.000.000	8
Індією	17000000	89.000.000	5
Півд. Америка	14000000	-	-
Антарктида	14000000	-	-
Разом:	148 000 000 /суша/	2216.000.000	15 /пересічно/

Тайні шифри.

Тайне письмо і шифри розвинулися найбільше в середньовіччі. Викликали їх не лише дипломати і військові кола, але також кожний княжий двір, кожний володар. Всі вони мали окремі, власні

системи шифрів. Найпопулярнішою системою тодішніх шифрів був клич, окреме слово, що його букви підкладали замість властивих букв абетки. Цю систему приміював пізніше Наполеон, що вживав як клича котроїсь зі столиць Європи. Кардинал Річеліє любивався у числах. Він винайшов іншу шифру, що скривалася у групах чисел від 1 до 9. Групи чисел відповідали іншим числам, нпр.: три - одному, п'ять - двом, вісім - трьом і т.д. Для ускладнення завдання лучили ще два слова разом у такий спосіб, що кінець одного слова був получений з початком наступного. Чертка, що означала перерву між словами, випадала саме посередині слова.

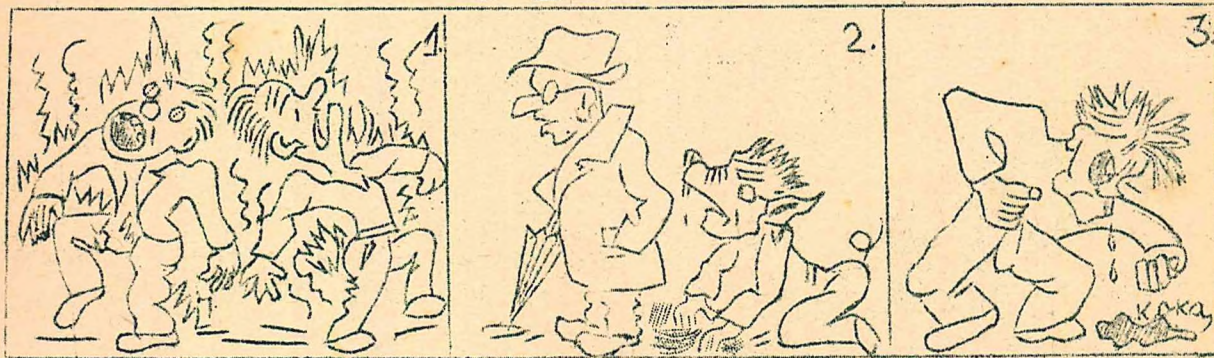
Сьогоднішні шифри легше вживати, але важче відчитувати. Та, як і в усьому іншому, помагає тут механізація. Нині є окремі машини до шифрів. Така машина має два вальці. На одному з них пишеться нормальний текст депеші, а рівночасно на другому виходить шифра. Відчитується таксамо: на одному вальці переписується шифрований текст, а на другому виходить нормальний. Машини ці сперті на системі комбінації 114 чисел і 68 зер. Ясне, що таких машин пильно бережуть і скривають у панцирних касах.

Місце без дощу.

В Єгипті над Нілем є околиця без дощу /між першим і другим водопадками/. Люди не хочуть там вірити, що згори може падати вода. Це найгарячіше місце на землі, але вогкість для рослин дає вода Нілю.

== == ==

З рисунків малого Селенка

1. Вони "горять" із стиду. 2. Він "риє" під ним. 3. А цей "б'ється"...

+

Професор вертається вечором з проходу довкруги табору. У шатрі чує несподівано якийсь шелест. - Чи є там хто? - питає. Злодій: - Ні, нема нікого. Професор: - Дивно, а я б був присягнув, що хтось таки є під ліжком.

+

+ +

+

